

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Αρ. Φακ.: 23.02.062.085-2021

12 Μαΐου 2021

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 51.1 του Συντάγματος ανέπεμψε τον «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) (Αρ.5) Νόμο του 2021» για επανεξέταση με σχετική επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 11^{ης} Μαΐου 2021.

Η επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας λήφθηκε την 12^η Μαΐου 2021. Αντίγραφο της πιο πάνω επιστολής επισυνάπτεται για ενημέρωσή σας.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του Συντάγματος η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει επί αναπεμφθέντος θέματος εντός 15 ημερών από της αναπομπής.

Σωκράτης Σωκράτους
Γενικός Διευθυντής
Βουλής των Αντιπροσώπων

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
Ο Πρόεδρος

Αρ. Φακ.:30.02.005.002.055

12-5-21
Π.Β.
Μέλη Βουλής
Σ.Σ.
Κα. Γραμματέας
Αρχείο

11 Μαΐου 2021

Κύριο Αδάμο Αδάμου
Πρόεδρο Βουλής των Αντιπροσώπων
Βουλή των Αντιπροσώπων
Λευκωσία.

Ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος αναπέμπω στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση τον «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) (Αρ.5) Νόμο του 2021», ο οποίος ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 23 Απριλίου 2021 και κοινοποιήθηκε στο Γραφείο μου στις 29 Απριλίου 2021, για να εκδοθεί με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος.

Οι λόγοι της αναπομπής είναι οι ακόλουθοι:

Σκοπός του υπό αναπομπή Νόμου είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου, ώστε να δικαιούνται σε ανεργιακό επίδομα, πρόσωπα τα οποία έχουν συμπληρώσει το 63^ο έτος της ηλικίας τους, είναι προσωρινά άνεργα και δεν αιτούνται να λάβουν θεσμοθετημένη σύνταξη.

Με βάση το άρθρο 31 του βασικού νόμου, πρόσωπο δικαιούται επίδομα ανεργίας για κάθε ημέρα που ο αιτητής αποδεικνύει ότι είναι άνεργος, ικανός και διαθέσιμος για εργασία και είναι ηλικίας μεταξύ 16-65 ετών, εκτός εάν δικαιούται θεσμοθετημένη σύνταξη. Σε περίπτωση που πρόσωπο δεν έχει δικαίωμα για τέτοια σύνταξη, δικαιούται επίδομα ανεργίας.

Με βάση τον υπό αναπομπή Νόμο, δικαιούχοι για επίδομα ανεργίας καθίστανται και πρόσωπα που μέχρι τώρα δεν δικαιούνταν επίδομα ανεργίας, δηλαδή τα πρόσωπα που δικαιούνται να λάβουν πρόωρη θεσμοθετημένη σύνταξη πριν το έτος συνταξιοδότησης αλλά επιλέγουν να μην την λάβουν για να μην υποστούν αναλογιστική μείωση.

Η ηλικία των 63 ετών είναι καθοριστικό κριτήριο, αφού είναι η ηλικία που μπορεί ο ασφαλισμένος να εξασφαλίσει δικαίωμα σε πρόωρη θεσμοθετημένη σύνταξη. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012, η ηλικία των 63 ετών ήταν η ηλικία σύμφωνα με την οποία, κατά τη συμπλήρωσή της, ο ασφαλισμένος λάμβανε θεσμοθετημένη σύνταξη, εάν πληρούσε τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 35 του Νόμου.

Με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2012 (Ν.193(Ι)/2012) και συγκεκριμένα με το νέο άρθρο 35Α, εισάχθηκε η αναλογιστική μείωση της θεσμοθετημένης σύνταξης, για όσους επιθυμούν να την λάβουν νωρίτερα από τη συντάξιμη ηλικία (που είναι το 65^ο έτος). Επιπρόσθετα, στον εν λόγω τροποποιητικό νόμο, προβλέπεται και η διασύνδεση της συντάξιμης ηλικίας με το προσδόκιμο ζωής από το 2023 και μετά. Παράλληλα, στον εν λόγω τροποποιητικό νόμο περιλαμβάνονταν τόσο η αύξηση των ασφαλιστικών προϋποθέσεων που απαιτούνται για θεσμοθετημένη σύνταξη, όσο και αυξήσεις στα ποσοστά εισφορών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ανά πενταετία, από το 2014 μέχρι και το 2039. Όλες οι προαναφερόμενες τροποποιήσεις, έγιναν με σκοπό τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως προβλεπόταν στο Μνημόνιο Συναντίληψης με την Τρόικα.

Επομένως, η επέκταση του δικαιώματος για επίδομα ανεργίας σε δικαιούχους θεσμοθετημένης σύνταξης, χωρίς να έχει προηγηθεί η απαραίτητη μελέτη για εξεύρεση των απαιτούμενων ασφαλιστικών δικλίδων, θα έχει ως αποτέλεσμα την, με έμμεσο τρόπο, αποδυνάμωση ενός από τα μέτρα που θεσμοθετήθηκαν για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως περιγράφονται πιο πάνω.

Ο υπό αναπομπή Νόμος προσκρούει στο Άρθρο 80 του Συντάγματος, καθότι η ψήφισή του συνεπάγεται πρόσθετη δαπάνη για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της δημιουργίας νέας κατηγορίας δικαιούχων και της συνακόλουθης αύξησης του αριθμού των δυνητικά δικαιούχων επιδόματος ανεργίας.

Το Άρθρο 80 του Συντάγματος προβλέπει ότι καμία πρόταση νόμου που συνεπάγεται αύξηση των εξόδων που προβλέπονται από τον Προϋπολογισμό δεν δύναται να υποβληθεί από βουλευτή. (**Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ.2) (2001) 3Α. Α.Α.Δ. 519, Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλής των Αντιπροσώπων (2011) 3Α. Α.Α.Δ. 72, Αναφορές αρ.2/18 και 3/18 Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 6 Φεβρουαρίου 2019).**

Ο σκοπός του Συνταγματικού Νομοθέτη είναι η απόδοση αποκλειστικής εξουσίας για την ετοιμασία του προϋπολογισμού και τον καθορισμό των δαπανών του κράτους στην Εκτελεστική Εξουσία, αφού θα μπορούσε πρόταση Νόμου να επιβαρύνει και να αυξάνει τα έξοδα όλων των προϋπολογισμών πέραν του τρέχοντος και ήδη εγκριθέντος, χωρίς την συναίνεση της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Οι πρόνοιες του υπό αναπομπή Νόμου, επιφέρουν αύξηση των κατά τα άλλα προβλεπόμενων δαπανών κατά τον τρόπο που έχει επεξηγηθεί πιο πάνω, προσκρούουν στις διατάξεις του Άρθρου 80.2 του Συντάγματος και ως εκ τούτου είναι αντισυνταγματικές καθώς και ασύμβατες με την αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, εφόσον, επεμβαίνει η Νομοθετική Εξουσία, στην διαμόρφωση του προϋπολογισμού του Κράτους, κάτι για το οποίο αποκλειστική ευθύνη έχει η Εκτελεστική Εξουσία.

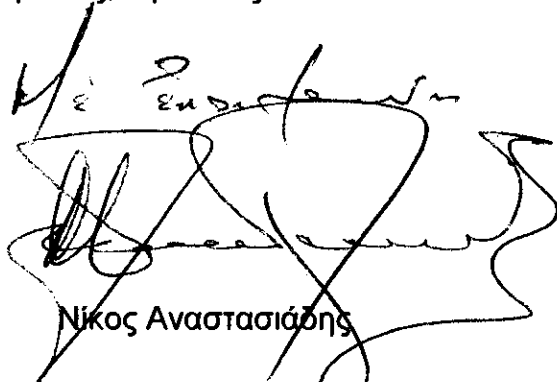
Επισημαίνεται επίσης, ότι με τον υπό αναπομπή Νόμο, η Νομοθετική Εξουσία επεμβαίνει στον τομέα αρμοδιότητας της Εκτελεστικής Εξουσίας, κατά παράβαση της αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών. Συγκεκριμένα, ο υπό αναπομπή Νόμος, όπως θεσπίστηκε, εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής λειτουργίας και, ως εκ τούτου, καταστρατηγεί τη συνταγματική αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών (**Αναφορά 1/2013, Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερ. 11.6.2014, Αναφορά αρ. 1/2015, Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 2015**).

Η Εκτελεστική Εξουσία και συγκεκριμένα το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θεωρεί ότι το θέμα παροχής επιδόματος ανεργίας μετά την ηλικία των 63 ετών, θα πρέπει να αξιολογηθεί μετά από τη διεξαγωγή λεπτομερούς μελέτης, η οποία όχι μόνο θα καταδείξει το κόστος αλλά και τις ασφαλιστικές δικλίδες που απαιτούνται προς αποφυγή κατάχρησης του δικαιώματος αυτού. Ιδιαίτερα και με βάση των όσων αναφέρονται πιο πάνω για την αναλογιστική μείωση σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησης, αναμένεται πολλοί να θεωρήσουν την καταβολή επιδόματος ανεργίας ως αναφαίρετο δικαίωμά τους, είτε είναι στην πραγματικότητα διαθέσιμοι για εργασία είτε όχι. Είναι αναγκαίο όπως διαπιστωθούν και καταγραφούν πρώτα οι απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες, ενάντια σε τυχόν κατάχρηση του δικαιώματος αυτού, με σκοπό την αποφυγή της επιβολής του 0.5% αναλογιστικής μείωσης, ανά μήνα, στο ποσό της πρόωρης θεσμοθετημένης σύνταξης. Τέτοιος σχεδιασμός, όμως, είναι πολύπλοκος και πολυδιάστατος και πρέπει να διεξαχθεί αποκλειστικά από την Εκτελεστική Εξουσία, της οποίας είναι και η αρμοδιότητα. Επομένως, η επέμβαση της Νομοθετικής Εξουσίας στις αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Εξουσίας, παραβιάζει και την αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών.

Με βάση τα προαναφερθέντα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων μη εμμένει στην απόφαση της, αποδεχόμενη την Αναπομπή.

Παρακαλείται η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να ακούσει σχετικά με την παρούσα Αναπομπή τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Με ευγένεια

Νίκος Αναστασιάδης

Κοιν.: -Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
-Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
-Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ
2010 ΕΩΣ (Αρ.4) ΤΟΥ 2021

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

59(I) του 2010
114(I) του 2010
126(I) του 2010
2(I) του 2012
37(I) του 2012
170(I) του 2012
193(I) του 2012
106(I) του 2014
194(I) του 2014
176(I) του 2015
1(I) του 2017
52(I) του 2017
115(I) του 2017
132(I) του 2018
126(I) του 2019
194(I) του 2020
... (I) του 2021
... (I) του 2021
... (I) του 2021
... (I) του 2021.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ.5) Νόμος του 2021 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμους του 2010 έως (Αρ.4) του 2021 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 2010 έως (Αρ.5) του 2021.

Τροποποίηση
του άρθρου 31
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 31 του βασικού νόμου, τροποποιείται με την αντικατάσταση από το τέλος του εδαφίου (1) αυτού του σημείου της τελείας, με άνω και κάτω τελεία και την προσθήκη αμέσως μετά της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

«Νοείται έτι περαιτέρω ότι, πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα σε θεσμοθετημένη σύνταξη και βρίσκεται μεταξύ του εξηκοστού τρίτου (63^{ου}) και εξηκοστού πέμπτου (65^{ου}) έτους της ηλικίας, αλλά δεν έχει ασκήσει το δικαίωμα λήψης τοιαύτης σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35Α, έχει δικαίωμα σε ανεργιακό επίδομα, εφόσον ικανοποιεί τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ασφαλιστικές προϋποθέσεις.».

Τροποποίηση
του άρθρου 65
του βασικού
νόμου.

3. Το εδάφιο (1) του άρθρου 65 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση του σημείου της τελείας στο τέλος αυτού, με άνω και κάτω τελεία και την προσθήκη αμέσως μετά της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

«Νοείται περαιτέρω ότι, όταν ασφαλισμένος ο οποίος έχει συμπληρώσει το εξηκοστό τρίτο (63^ο) έτος της ηλικίας θεμελιώνει ταυτόχρονα δικαίωμα σε ανεργιακό επίδομα και σε θεσμοθετημένη σύνταξη και αιτείται ανεργιακό επίδομα βάσει της τρίτης επιφύλαξης του εδαφίου (1) του άρθρου 31, για την περίοδο της διακοπής της απασχόλησής του λόγω ανεργίας λαμβάνει ανεργιακό επίδομα, ανεξαρτήτως του ύψους της θεσμοθετημένης σύνταξης για την οποία έχει θεμελιώσει δικαίωμα.».

(Τελικό κείμενο ελεγμένο από γραμματέα 27/4/2021)

Αρ. Φακ: 23.02.062.085-2021

ΚΛΧ/ΕΠ

